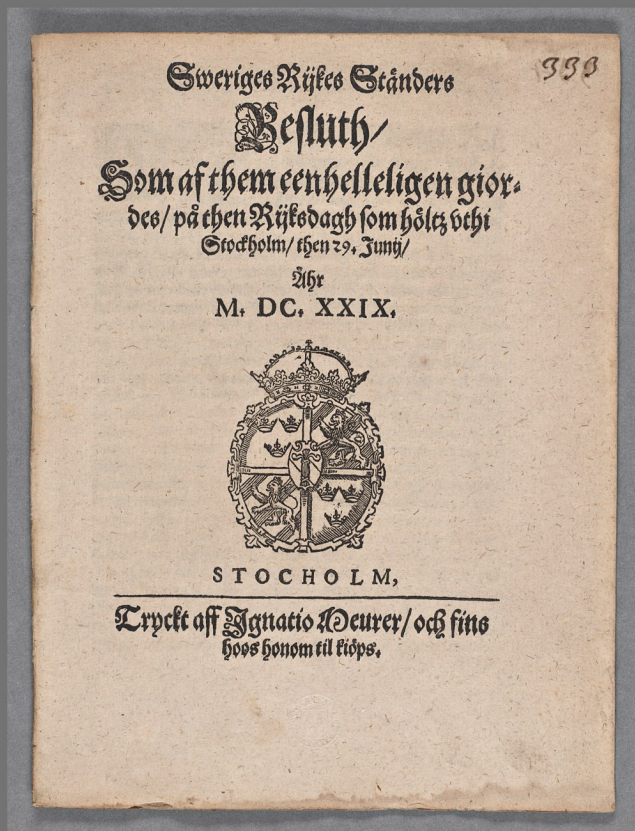

Sweriges Rijkets Ständers Besluth, Som af them ...

SOT // Kungl. förordningar / 2. saml.

Tillkomstår 1629

Digitaliserad år 2016

National Library
of Sweden

333
Sweriges Rikes Ständers

Besluth/

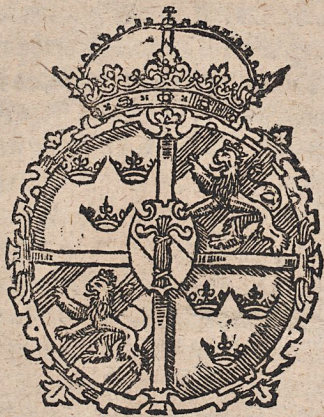
Som af them eenhelleligen gior-

des/ på then Riksdagh som höltz vchi

Stockholm/ then 29. Junij/

Åhr

M. DC. XXIX.

STOCKHOLM,

Tryckt aff Ignatio Deurer/ och fins
hoos honom til köps.

394

wäl
ne/
ligie
weel
Reg
kalla
rädsp
och n
wij o
rehol
of N
wij f
eilstä
tryg
säfer
hafw
der n
ria m
nige
derd

digst
Rijf
wer
lestän

Affter Krefne Sweriges Rik-
kes Råd och Ständer/ Grefwar/ Friher-
rer/ Biskopar/ Adel/ Clerckerij/ Krigs-
befahl/ Borger-
skap och menige Almoge/ som til thenna beramade/ och
wål öfwerståndne Riksdagh hafwe warit församblade/ så på wåre eg-
ne/ som menige Ständernas wågnar fullmechtigade/ Gdrom witter-
ligit/ at såsom H. K. M. tt alles wår Nådige Herre och Konung/ be-
weekt aff thetta närwarande Fädernes Landzens och andre Naborlige
Regementers deels önkellige dels farlige tilstånd/ hafwer nådigst tålets
falla öf tilsamman/ medh öf om alla Saker at communicera och be-
rådså/ genom hwad råd och medel all befruchtande olycka affwändes
och wåre kære Fädernesland i säkerheet sättas måtte/ Utså hafwom
wij öf i vnderdånigheet hörsamlingen inståle/ H. K. M. s nådige fö-
rehollande Punctewijs anhördt/ thet flitelligen öfwerwågat/ och låtet
öf Riksfens tilstånd och tarff til thet högsta anlåget wara. Och hadhe
wij fuller aff Hierta önskat/ at H. K. M. tt. kunde Personligen warit
tilstådes/ bådhe för thette möthe/ så wål som Fäderneslandzens mehra
trygheet/ och eenkannerligen H. K. M. s. egen Konungliga Persons
säkerheet skuld i thessa farlige tijdher/ Men effter tilståndet thet vthe
hafwer annorlunda fordrat/ Så på thet H. K. M. tt. icke thesto mins-
der wår vnderdånige troo och willigheet/ så från som närwarande/ spö-
ria må/ Hafwom wij til ett beslutt gifwit H. K. M. tt wåre vnderdån-
nige råd och betänckande i the öf förstålte puncter. och öf til all vnder-
dånig hielp och bistånd förobligerat/ på sätt och wijs som följer.

Först/ effter wij seem aff then information som H. K. M. nå-
digst tåcles göra öf om the Polniste Sakers förlop sedhan sidstgåldne
Riksdagh/ är ock elliest almånt kunnigt/ at oansedt H. K. M. tt. haf-
wer både stelff låtet slå them Poler billige och redelige Fridz eller Stil-
leståndz conditioner före/ ock elliest genom the Herrer General

Staternes i thet föreente Nederland / så wäl som Churfurstens aff
 Brandenburg vnderhandlare / medh all stit och skal låtet them förehol-
 la / at the ändelig til en redelig affhandling förstå skulle / Så äre the lif-
 wäl icke allenast bleffne widh thetas gamble hårdnackighet / i thet at the
 ingen billigh fulmacht til thes begynnelse hafte hafwe / vthan ock / vpåg-
 giadhe aff the Påwelles framgång i Tyskland / fast obillig stränge the-
 vppå / thet hufwudhtræcan skulle sätties affsidhes / och icke desto minder
 ale hwad i Prynssen och Lijfland intaget woro / åter leffreras Polniska
 Cronan tilbakes / hwarföre tacke wij *H. K. M.* vnderdånigst för then
 stora möda och bekymber / medh hwilken *H. K. M.* te hafwer låtet sig
 här vthinna om alles wår wälfärd wårda / och så försichrelighen thet
 medh ymgätt / thet icke någhot är restituerat på en sådana ofäterheet /
 förr och medh minder än selswe hufwudsaken blefwo först rymd aff
 wågen / Och befinnom / at *H. K. M.* te hafwer thet vthinna icke alle-
 nast procederat effter thet som förnuftiet och naturen / ja selswa rätt-
 wissan och alla loflighe Exempel är lifmäligt / vthan och folget thet
 resolution som thet öfwer å sidsta Rijsdagz tagen bleff. Kunnon ey
 heller / effter noga öfwerwågende / annat see aff the conditioner, som
 them i förledhne åhr äre föreslagne wordne / än at the alle och hwar och
 een i synnerheet för begge parterna så billige äre / at så frampet någhor
 säker och redelig Fridh eller Stillestånd ännu ingås skal / thet intet the-
 ra vthan samma eller thes lifka conditioner slutas kan. Bediont för-
 tenskuld / rådom och styrkiom *H. K. M.* te at the ännu til någon han-
 del komma kan / *H. K. M.* te wille nådigst så här effter som här til låte
 sig wåra anlåget / at man til en sådhana säker och redeligh Fridh eller
 Seillestånd komma må / som i bemætte conditioner förmåles. Men
 thet Sienden woro så förstockat i sin fattade begärlichet til wårt Blod
 och Wälfärd / at han ännu til inga sådana billige medel skulle wele för-
 stå / At *H. K. M.* te då / effter sidsteagne Rijsdagz affsteedh / wille holla
 sig in om sina fordelar / och intet vthur handom låta / medh minder man
 seer sig wäl försäkrat. Chwad ock thet vppå komma kan / Så wele wij
 medh icke minder wälwilliogheet och frimodighet här effter / än här til /
 komma *H. K. M.* och Fädernes Landet til vndsäkring / til thes Gudh en
 önskelig och åhrlich vthgång på saken gifwa tackes.

Til

397

Til thet Andra/ hwadh thet Tyska wäsende anlanger/ Så hafwom
wij icke allenast aff thenne H. K. M. s. nådighe proposition, vthan
ock aff stelfwa wärket/ thessa ähren bort ät/ noghsampt seedt och spordt/
aff hwad begynnelse och til hwad ända the Påwesse sådant Krijg drifs
wie hafwe/ Nemligen först til at vnderkufwa the Evangeliske Stånds
der i Tyskland/ och sedan/ förmedelst thetas vndergång/ gå wijsdare/ och/
hwar möyelig woro/ vthbrota alla Evangeliska Christna. Och hafwom
förhensskuld önskat/ at samma Krijgh motte i tijdh stillas/ förr än thet
wijsdare koma skulle/ Men effter Gudh hafwer för wåre Synder skuld
tillåtet/ at the Påwessa äre komna så wijsda/ thet the hafwa icke allenast
måst vnderlagde sigh the Evangeliska Ständer i Tyskland/ förhåriat
båsta deelen aff Danmarkel/ intaget och besatt alla förnembste Plazer
widh then österlösidhan/ och til samma intent i förledne år belägrat
Strålsund/ at the sigh ock ther vhr/ til österlöns och the angrångande
sampt interesserede Folcks och Länders försång/ rusta skulle/ Vthan
hafwe ock ther öfwer emoot oss/ sände wår Fiende Konungen i Polen
stoor ändsätt/ honom frå all Fridh medh oss affstyre/ och tillsagt at wela
förhielpen til Swerige igen/ Och til then ända förbundet sigh tillsam
man/ at wela råckia hwar annan handen til Land och waten/ Förvthan
många andra fiendeligheteer som the emot H. K. M. tt och Sweriges
Rikke thessa ähren hafwe påskina låtet/ och i H. K. M. s. skrifwelse til
Churfursterne i Tyskland vthförligare optalde äre/ Så at H. K. M.
hafwer intet kunnat försee sigh något goett til them/ Thersföre besinnom
wij aff alla omständigheteer/ at H. K. M. tt hafwer icke allenast wäl
och Christeligen gjorde emoot sina Wenner/ Grannar och Nabor/ v/
than ock/ effter thet Rådhy som wåre Deputeredhe sampteligen gåfwo
H. K. M. tt på sidstholdne Riksdagh/ sökt Sweriges Rikkes och alles
wår egen Säkerheet och Wälfärd/ i thet at H. K. M. tt hafwer på the
Strålsunders begåran i förledhne år kommet them til vndsättning/
och såledhes icke allenast bemelte Stadh vthi thes stat bewarat/ vthan
ock förmedelst honom heela österlönd och Sweriges Rikke alt in til
thenna Dagh/ genom Gudz milde bijsånd/ märkeligen försåkrat.

Och tacke wij H. K. M. tt vnderdånigst/ at dansede/ H. K. M. tt

hade hafte orsac nogh at göra något skarpare til saken / H. R. M. te. haf-
 wer lijkwist icke welat förhastha ther medh / vthan nu sedan sökt alla frid-
 lige medel och wägbar / så wäl genom sine Fullmächtighe Sendebudh i
 Wintras til tractaten i Lybeck / som nu sdermera genom Herr Steen
 Bielke til the Keyseriske Generaler, och sin Konungliga skrifwelse til
 alla Churfurstar i hecla thet Romerska Rijket / at komma ther medh til
 en wenligh affhandling. Bediom och ytterligare / hwar möyelig woro /
 man kunde ännu bisläggia saken medh godho och komma til en önske-
 ligh säkerheet vthan Wapn och Blodz vthgiutelse / at H. R. M. te ther
 til inga billiga medhel vthslå wille.

Och ändoch wij hafwom noga öfwerseede och flitligen betrach-
 tat the Fridz conditioner som H. R. M. te hade ärnat driffwa på be-
 melte möche i Lybeck / Wij them ock alla / sampt hwar och en i synner-
 heet / icke annorledes bestaffadhe finne / än att / hwar ännu til någhon
 tractat medh them Keyseriske om bemelte irringer komma kunde / man
 tå billigt ther yppå stå borde / at the alle och hwar ock een blefwo skälte i
 wärket / så frampt någon säkerheet sådan effter hoppas skulle / Icke teste
 mindre stellig wij til H. R. M. te. höga discretion och woldh / them
 ännu til at lindra eller skärpa / såsom tijdhen och sakernes förändring
 sampt alles wäres wälfärd kräfwer.

Men effter man / ty wärre / seer och förnimner / at ändoch H. R.
 M. te hafwer ingen orsac gifwit them Keyseriske eller Påwefte til nå-
 got annat än all godh Wenstap och Noorstap / Så hafwe the lijkwist
 icke allenast förskutet och neeligen förmenat H. R. M. te Sendebudh
 at komma til then Lybecke Fridzhandelen / vthan och sedan sende en heel
 Krigzshår emot H. R. M. te. och Sveriges Crono til Pryszen / och
 än dagelighen rusta sigh mechteighet til Sids / At förvthan alla förrige
 fiendligheter ock ther vthaff nogsampt synes / thet wij hafwa intet an-
 nat än yppenbar Feigde aff them til at vthstå / Så rådom och styrckiom
 wij H. R. M. te vnderdånigst / at H. R. M. te gör sigh fast ther emot
 til Land och Wain / Och förer Krijghet thet längsta möyelig år ifrå
 Sveriges Gränser / sättandes heller thes säte och börda i Siendens
 Land / än at thet skulle ankomma å Rijkens gränser. Wij wele på
 wår

339
wår sidska/ såsom troghne och råctrådigha Vnderlåter ägnet och böder/
medh all frimodighet/ affection, wilia och eenighet fatta H. R. M.
vnder Armarna / och sådhant hielpa til at vthföra effter wår yttersta
macht och förmågo.

Hwilket alt/ effter thet/ så mycket os widhkommer/ förnemligast
består vthi Penningar/ Guld och Slep/ Så hafwom wij ock/ för thet
Tridie/ på thenne Rikszdagh eenhälleligen samtyckt och beslutet/ at wij
wele ännu i alla Stånd godhwilleligen vthgöra alla the pålaghor som
alt här til hafwe brukelige warit. Enkannerligen effter the sidsbewil-
liade hielper löpa medh thetta åhret til ånda/ Så hafwom wij/ så Udel
som Dadel/ Andelige och werldzlige/ Borgare och Bønder/ vthlofwat
och tillsagde/ Effter som wij ock här medh lofwe och tillsäije / at wij alle
sompelighen och synnerlighen wele ännu effter thetta åhrs förlop/ i the
tv föllliande åhr continuera the wanlige Mantals och Boskapshiel-
per/ på samma sätt/ werdering och terminer/ som här til skeede år/ och
os låta anlåget wara/ at alt må richtigt och wål til och vthgå.

Zhernäst/ och för thet Fierde/ Och på thet Rikszfolket til Riksz-
zens wårn i listla motto desto meera förslå må/ Så hafwe wij ock sam-
maledys, så Udel som Dadel / bewiliat/ at ock vthskriffningen hoos
Frälse och Dfrälse effter förre åhrs maneer må continueres i tw åhr/
til thes Gudh gifwer lycka / at man kan komma til en godh åndskap på
thetta beswårlige tilstånd.

Endeligen och för thet sidska / Och medhan thet höggnödige
år / at man rustar sig medh allo macht til Sidens medh så många och
wårnbara Slep/ som kunne göra tilfyllest at hindra wåre ock Rikszens
Siender/ thet the icke bringa stora Flottar til wåga / och beswåra os all
Handel och Seglats/ företaga os communicationen medh Prysien
och Lifland/ och anfächta os in vppå Rikszens gränker/ Så hafwe först
wij aff Udelen och Ridderskapet för thenne gången bewiliat / at alle
Frälsemån/ och the som Frälse niuta / skole til samma Slepz vthred-
ning gifwa aff hwar Håst the holla i Rikstienst Penningar semtiso
Daler/ hwille skole i hwart Landskap innan nåstkommande Michaëlis
til Städthollaren leffrerade warda. Och på thet capitalet må blifwa
så

så mycket ansehnligare/begärom wij aff Ridder Skapet ther hoos vnderdånigst/ H. K. M. et wille nådigst låte sig behaga/ at ock the penningsgar / som een eller annan aff oss til thet Söderländska compagniet vthloswat hafwer/ och än vthloswandes warder/ måghe ock til bemrte Slepzothredning/ i en Summa och compagnie medh the förre/ insläggias/ hwilke ock vthgå skole effter the förre bewilliade terminer och til bemrte Slepz-compagnies Directorer leffreres/ ther medh til at göra och låta effter bemrte compagnies wålfångne Privilegier. Och effter som icke alla hafwa sigh ännu ther inteknat eller til förklarar/ Så twisfe wij intet at hwar och en aff wårt medel/ så i Finland som Swerige/ warder sigh godhwilligh ther til finnandes/ och aff en godh willia så stoor Summa ännu insättiandes/ som hvars och eens Stånd/ ämbete / wårde och förmågbo tillsägghet/ och hans vnderdånighe plicht och affection til Fädernes Landzens wålfård kräfwer.

J lifka motto begärom ock wij aff Präster Skapet vnderdånigst/ at hwar aff oss til bemrte Söderländska compagnie vthgät eller vthloswat år/ och än här effter vthloswat warder/ och til sina råttas Terminer vthgå böör och skal/ må i lifka motto och vnder samma Privilegier tagas til bemrte Slepzothredning / Och at capitaler medh äro winst må altijdh/ effter Privilegierna, höra Präster Skapet til/ fattige Prästmån eller theres effterlätna Barn och Enkior til hielp och vndsättning.

Sammaledes lofwom ock wij aff Borger Skapet/ med thet alresförsta at färdige holla och leffrera the sexton goda och wårnbara Slep/ medh all behör wål försedde/ som wij i förledna winter bewilliade/ vnder samma Privilegier och Friiheeter/ som H. K. M. et oss så nådigst vnde.

At wij alt thetta aff en frij willia/ medh berådde mode/ så gott funnet/ resolveret, rådet/ besluter/ och oss fullkomligen om förenat hafwer/ Så hafwe wij effterstreffne Sweriges Riikes Råd och Ständer thetta/ til yttermera förwaring/ medh wåre egne Händer vnderskrifwit/

Och witterligen låtet hängia och sättia wåre Signetter/ Stadz/

Landz och Häredz Insegl här nedan före/ som gifwit

och skrifwit år i Stockholm thet 29. Junij.

Åhr 1629.